

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 15 agost de 1914.—Núm. 56.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Ploreu, mares, ploreu!

L'història de l'Humanitat marcarà amb xifres roigues i sinistres admiracions, la data tràgica del 1914. No hi ha en tota ella el registre d'un cataclisme comparable al que s'apropa, i la tragèdia mundial comença a pendre forma en els moments actuals, del principi de la guerra europea.

La pau tan cantada per tot'hom, tan en boca dels regents dels Estats, ha sigut escarnida; se torna un mite. Es la guerra; la dominadora de sempre, la que s'imposa empenyuda per els que, per llur personalitat, menys n'han de rebre la sostragada, i coreijada per les multituds imbècils que no saben veure amb ella més que la satisfacció d'un mal entès *honor nacional*; i l'extemporani entusiasme els cega davant la verdadera realitat, la nua realitat; l'únic valor positiu que forma el complement de les lluites sanguinaries, xó es, la sang llençada; les vides perdudes; les famílies quartisades; la misèria agrícola; la ruina fabril i comercial; el retràs a la civilització; la violació del Dret; la ruina de l'Hisenda pública; el desvetllament del instint propi de feres; l'odi; el trepitjament de tota doctrina humanitària; la peste; la degeneració de les raçes; la violació d'honres; el robo; l'incendi de lo qu'es valor... i tantes, i tantes calamitats...

Doncs tota aquesta gama de desgracies ha sigut deixada apart, i'ls elements directores de les Nacions que's diuen civilitzades, llensen a mitja humanitat al abím, usant d'un dret que realment no'ls hi perteneix.

Es dolorosa aquesta realitat; una porció de segles per a pulir i perfeccionar a la raça humana, i quan se'ns presenta més acabada amb tots els refinaments de lo necessari i de lo *superfluu*; quan ens creiem haver arribat a la perfecció, sobtadament, barbarament descobrim que li manca lo més elemental, lo imprescindible... la pietat...

Aquests homes que per son talent, per sa gran educació o per dret *Diví* han assolit la regència del món, no coneixen la pietat; bona prova'n son aquestes iníquies declaracions de guerra. ¡Poden anar fomentant les patriòtiques lligues de la Creu Roija si amb un cop de ploma i un gestic del seu braç desfan en un moment totes les ànsies de la vida. ¡Poden alçar opulents temples oratoris per a imprecuar la Gràcia de Deu si amb una mirada i una ordre precipiten a tot un poble!

Ploreu, mares, ploreu! Esbargiu el cor del dolor que l'amara, encar que vostres llàgrimes no arribin a les grades de les altures. RENOVACIÓ, que s'ha sentit socialista sempre, plora amb vosaltres, però mentres plora ferma una convicció íntima i pensa... pensa...

* * *

D'interés local

Fa temps volíem parlar de l'estat d'higiene en que's trova la nostra ciutat i sempre ens havem retret de fer-ho per la manca, potser, d'un motiu en que no se'ns pogués titllar d'exageradors i que sempre esdevenen en perjudici de Tarragona, pro avui, que'l tenim un de poderós, no podem deixar-lo passar sense fer-lo públic i per a que's vegi que la salubritat deix molt que desitjar per la manca d'higiene o per les poques precaucions que's prenen.

El fet trascorregué la passada setmana en un

dels pisos del carrer del Comte de Rius, on, una dona jove, plena de vida i mare de tres infants, víctima d'una enfermetat contagiosa, morí a les deu i mitja del matí del divendres i no l'enterraren fins al següent dissabte a les deu. Com a mesura de precaució es tancà la caixa de la morta a mitja tarda i apressar d'aixó no's podia estar a l'habitació per la forta pudor que se hi sentia i no obstant hi romania un gros nombre de persones amigues de la família, i amb tot, no hi varen anar a desinfectar el pis fins el *disabte, a les sis de la tarda*, o sigui quan ja hi havia hagut temps de que's contagiés mitj Tarragona.

Creiem que aixó no's deuria repetir cap més vegada i molt més en aquesta època de calor en que es tant fàcil contagiar-se i es per lo que cridem l'atenció de la Comissió d'Higiene de nostre Municipi per a que possi cura i dongui ordres severes per a que compleixi qui deu fer-ho i a la vegada posi un fort correctiu als que hagin incorregut en falta.

Al mateix temps devem fer notar, encar que ja ho han fet altres periòdics, la mala olor que despedeixen les clavegueres i'ls urinaris de les rambles, que fan perillar de debó la salut pública desarrotllant enfermetats contagioses, per lo que esperem se donarán les oportunes ordres per a que no continuïn aquests abusos.

Confiem que se'ns atendrá.

* * *

Glosa

Estava assentadet prenent la fresca, contemplant els estels que envolten el nostre planeta Terra i les delicioses i exuberants damiseles que pululen per les nostres espaioses vies, tot cantant les delícies i ben-haurances de la sacro-santa mandra, quan de promte la veu rublenta i frenètica del nostre director va vindre a despertar-me del ensopiment i va expulsar-me la nyonya de sobre.

—Senyor X—va dir-me, amb cara mitj farrenya, mitj riallera—suposo que no haurá deixat de recordar que la seva obligació es entregar-me l'original el dimecres: som dijous i fins a l'hora present no he rebut una sola quartilla de les seves mans. Al qué es deguda la seva tardança? Es que li manca materia per a tractar? Es que la *gandulitis*, aquesta enfermetat aguda i crònica en molts, s'ha cebat del seu cos i l'impedeix l'escriure? O es que...?—

Vareig aguantar el xàfec de la mellor manera que vaig poguer, tot maleint els homes frenètics i treballadors que no concebeixen el descans ni en aquestes èpoques caloroses, i sens contestar al gran nombre de suposicions que portava fetes, vaig agafar la ploma i unes quantes quartilles, i aquí tenen un hom disposat a dirlos-hi algo, encar, que per lo molt que te per a dir, no sàpiga per ont agafar-ho.

Es més difícil de lo que's pensa acontentar a tot'hom. Son tants els gustos existents, que es un gran encert el poguer ajuntar-los i satisfer-los.

Lo que es agradós per als uns, es indiferent per als altres, o be els disgusta.

Si parles de literatura, satisfàs el gust dels senyors que's dediquen a les bones lletres, pro causes un gran pesar, als senyors que no coneixen altres *lletres* que les de cambi.

Si parles de dones i dels seus ensers, i dius alguna veritat, estás exposat a crear-te enemistats entre elles, cosa que jo no desitjo: si les alabes i veneres, corres el perill de perdre la amistat i rebre

el despreci de tots aquells del sexe fort, que enamorats de una dona no son correspostos i per al contrari si en dius mal, t'exposes a rebre alguna carícia en forma de garrotada de algún marit o amant furios, que apela en aquet medi com a mordassa.

Si vols parlar del cambi, del treball, de deu mil coses diferents, te troves sempre amb la dificultat de desconeixe-ho, i no pots parlar-ne, per el perill de que't passi lo de aquell pagés que parlava de la mar com si tal cosa, sense haver-se mogut mai de la montanya.

Aon dirigir, doncs, els meus ulls, per a cercar materia per a aquesta glosa?

Amb lo conegut me passa lo que a la pobre burra de Balaham, que tenint aigua i garrofes a doll no sabent per aon comensar va morir-se de gana.

Amb lo desconegut es, doncs, aon dec haver de salvar-me, sobre tot per que al tractar-ho no porta compromisos.

Qué importa que digui barrabasades i guatlles a *granel*, si'l públic, que paga, es el que ho desitja?

Així, doncs, us parlaré de una cosa ben desconeguda, per a mí: de la guerra, de la conflagració europea, més ben dit, de la flagelació de la pobra Europa.

Faré per breus moments de estratègia, dibuixare plànols, sense ésser dibuixant, narraré escaramusses i batalles que solament la meua imaginació les haurá forjades, me decantaré a una part o altre, segons que les varies nacions beligerants tinguin cert punt de contacte amb les meves conviccions polítiques, sense respectar per res les lleis de la imparcialitat.

Crearé un sistema especial de telegrams, dels quals ne seré jo mateix l'expedidor i'l receptor.

Ompliré quartilles i més quartilles i les encap-salaré amb títols ben espatarrants; confirmaré notícies i les desmentiré dugues o tres ratlles més avall; celebraré *interviews* amb els principals personatjes de les nacions veïnes, sense conèixe'ls tan sisquera de vista.

Il·lustraré les meves cròniques amb dibuixos i fotogravats de batalles ocorregudes o per ocorre, amb fotografies de generals, ministres, soldats, etcétera, encar que aquestes hagin estat exposades anys i anys a casa un fotògraf i estiguin fetes durant les festes carnavalesques.

Me dedicaré a fer càlculs i més càlculs, sobre les esquadres i'ls exèrcits de terra, de que si'ls de l'un, de que si'ls de l'altre; faré vaticinis i deduccions il·lògiques, encar que al fer-les me declari obertament enemic den Pitàgores i de les Síbiles.

En una paraula: formaré una trama, un teixit tan espès, que ni jo mateix lograré entendre-m, però obtindré un fi molt alt, molt humanitari; el de poguer acontentar a tot'hom i hauré lograt lo que tot home desitja: obrir-se les portes de la fama.

Per algo va escriure el poeta, aquell petit acert:

«El vulgo es necio y pues lo paga es justo,
hablarle en necio para darle gusto.»

X.

* * *

Per acabar

El nostre article publicat en un dels darrers números parlant dels fets ocorreguts a Reus el dia de Sant Jaume, sembla que ha fet sortir de pollaguera als elements radicals de la nostra ciutat.

La Voz del Pueblo i *El Ideal* ens dediquen en

els seus últims números un article cada hu. Dels dos setmanals, el primer ha estat correcte en la seva réplica, i, val a dir-ho també, no gaire afortunat en les seves argumentacions. De tot quant ens diu, creient que ho ha escrit al dictat del seu cor, ne deduem que aquestes campanyes entre radicals i nacionalistes republicans el disgusten i voldria que s'acabessin d'una vegada, per a formar una verda i gran familia republicana i, tots junts, poder treballar pel triomf de la causa democràtica.

Considerem bastant difícil arribar a aquest cas, mentre al davant de un partit republicà hi figuri un home, en Lerroix, qu'avui ja ha passat a l'història el seu republicanisme, si es que en alguna ocasió l'ha sentit, i tingui aquest home tants altres que'l segueixin i mentre uns i altres no fassin ostensible retractació del seu passat, en el que tants agravis inferiren a la terra catalana i patentisaren tant els seus odis per als qui'n som fills i que mai li hem negat el nostre amor.

La rectificació a l'article, que'ns demana *La Voz del Pueblo*, ja la devia llegir en nostre darrer número, en aquella «Glosa» qu'es una ratificació de tot quant deiem. Si els que redacten el nostre confrare i'ls socis de la seva agrupació no se senten fanatisats per ningú, inútil es dir-los-hi que no resaven per a ells les ratlles que varem publicar baix l'epígraf *Els dos fanatismes*.

De lo que ens diu *El Ideal* casi ni mereix que'ns molestem sucant la ploma al tinter per a contestar-ho. A una gent que desconeix als republicans de tota la vida que redactem aquest periòdic, i que escriu paragrafs amb tanta correcció com aquest que ens dedica i que reproduim: «La sangre que en las calles de Reus se vertió la tarde del día 25 del pasado Julio vosotros sois los únicos responsables», no val la pena d'amohinar-s'hi fent-los-hi veure lo erronis que están. Si al fi i al cap s'ajusteessin a la veritat, prescindiríem d'aquell llenguatge gens correcte que usa per a nosaltres, i discutiríem. Ara, ens fem el càrrec de que no'ns ha dit res i tan amics com sempre.

* * *

Del moment

La tant, des de temps, temuda guerra entre les més poderoses nacions europees, ha esclatat i amb ella ha vingut un gros trastorn a tots els països més o menys lligats amb elles i heus aquí que nosaltres, que sempre ens aguantem amb un fil tant prim com un cabell, ne toquem ja les conseqüències potser primer que les demés nacions i avui veiem per nostres carrers a centenars i més centenars d'inmigrants espanyols que tornen de la França amb un ver estat llastimós, on havien anat en busca d'un troç de pa del que careixien aquí, i's troben de que casi no se'ls hi pot donar aculliment ni menjar, es a dir, no poden disposar ni un moment de lo que'ls hi perteneix, de lo que hi tenen dret...

I'ls nostres governants continuen tant frescos, com sempre, puig finces ara, que sabem, no han dictat cap ordre encaminada a mitigar en lo possible el precari estat en que's troven aquests immigrants i finces els mateixos obrers que en gros nombre vaguen per causa forçosa i per haber llurs amos tancat les mines o fàbriques, suspès obres, etc., etc., i es doblement dolorós per quant hi ha tantes i tantes obres a fer en nostre país que son necessaries des de fa molts anys i que no s'han fet pel poc interès que hi tenen tots els governants i que prefereixen destinar la majoria de pressupostos al Marroc, d'on no'n treurem res, i on tants milions de pessetes hi han enterrats i on hi deix els ossos la joventut...

Pobre país el nostre. Sempre tant ple de calamitats! Estém condemnats a la eterna misèria i sope ditats a les ordres de gent extranya, que's titulen nostres amics i que busquen solament el seu benestar, com no tardarem gaire temps a veure quan estigui solucionat l'actual conflicte europeu, que, guanyi qui guanyi, reberem nosaltres d'una manera o d'altra.

I mentre tant pot continuar el ball, poden es-

tiuejar els ministres encar. que'l país se mori de fam, puig que al cap de vall, pensen ells, tant se val ballar-la magre en un punt com en un altre.

I posats al ball, no'ns quedarà altre remei que entrar en dança.

* * *

Notes ciutadanes

D'allà i d'aquí.

No hi ha manera de trobar materia per a tractar en la nota d'avui, si no recorra'l Ciutadà al tema obligat de la guerra actual, que per la seva transcendència bé podria anomenar-se mundial. Des de'l periòdic més modest fins al gran rotatiu, desde'l ciutadà més humil al més elevat personatge, no's pot evadir l'ocasió de recaure l'assumpte de l'article i'l tot de la conversació a la conflagració dels estats europeus.

Avui ja casi ningú te la vista al Nord de l'Àfrica, ont els nostres germans se defensen amb tot el seu braó de les escames dels indígenes marroquins; sols el perill de unes *salpicadures* de les nacions beligerants atrau quelcom l'atenció i ja ni's pensa en els molts problemes tan complicats que tenim per a resoldre. De lo que's preocupa més que res tot hom, es de donar esbarjo al cos, concorrent a teatres i cines i als toros i qui ha fet avui farà demà.

No obstant, a Tarragona, amb tot i la consabuda i imprescindible preocupació de l'aldarull que está a l'orde del dia, sembla que encara'ns en queda de temps per a dedicar-lo a altres coses profitables. La nostra rambla es regada cada dia per a fer callar als qui continuament clamaven contra l'Ajuntament; aquest posa tota la seva atenció en els assumptes que afecten al viu a la ciutat, donant ocasió als nostres ciutadans a que cada hu comentí a la seva manera els actes de la Corporació municipal; els veïns del Cos del Bou, avui comencen les festes que cada any dediquen a sant Roc i al gos, que no sabem per qué han d'ésser els patrons d'aquella popular barriada; també l'Ajuntament ha fet públic ja el programa de les festes en honor i gloria de sant Magi, que, per a no perdre la costú, seran bastant ridícoles, i al bó de tot aquest simulacre de festes i del ball internacional europeu, neix un periòdic avui, si no estem mal informats, que'l seu nom, *Juventud*, es una garantia de éxit i de bona voluntat pels joves qui'l fan, i els seus propòsits no poden ésser més laudatoris, ja que per sobre de tot la revista serà de divulgació cultural i anti-flamenquista de bó de bó.

Acabem aquestes ratlles enviant una amical salutació als nostres conciutadans, els artistes germans Sentís, que han hagut de retornar de la populosa capital francesa per efecte de la guerra que s'està ventilant, i esperem que durant la seva estada a Tarragona, no deixarán de fer-nos sentir les filigranes del seu art, que amb tant d'éxit conreuen amdós a París.

CIUTADÀ.

* * *

Una conferencia de l'Alomar

En la tanda de conferencies que s'han donat a Barcelona amb motiu del VIII^e Curs d'expansió comercial, ha cridat poderosament l'atenció la del nostre distingit amic, l'eminent Gabriel Alomar, éssent objecte de moltes i merescudes felicitacions per son hermós treball.

Versà sobre'l tema «Literatura catalana moderna». Els profons coneixements de l'autor, les seves excepcionals qualitats critic-literaries se posen una vegada més de manifest a aquest notable treball admirable per la seva bellesa de forma tant com per lo ralonat dels seus judicis. Darrera de breu resum de la literatura catalana tractà el senyor Alomar en la seva conferencia del renaixement literari català iniciat en la segona mitat del segle darrer, al que contribuir en diverses proporcions la restauració dels Jocs Florals, el factor polític, el religiós i el popular. Estudia l'obra de l'inmortal Jacinto Verdaguer,

al qui presenta com el poeta d'indole genial quina obra fou quelcom com l'unió armoniosa del nou ideal i de la llengua vivificada en tot el seu esplendor. Analitza la labor de l'escola poética mallorquina que comença en la persona venerable d'En Mariá Aguiló i ha produït els seus més excelents poetes de Valencia, com Querol i Llorente i els de la Catalunya francesa com Pepratx. Per últim estudia la literatura contemporània catalana en totes les seves manifestacions i acaba afirmant que el català no podrà ésser una llengua quantitativa, però sí arribarà a ésser una llengua de qualitat, una llengua de cultura.

* * *

Centenari del General Prim

Concurs de cartells

Commemorant aquesta ciutat el primer Centenari del natalici de l'invicte General don Joan Prim Prats, la Comissió Executiva de festes nomenada a tal efecte, obre un Concurs entre artistes espanyols o estrangers domiciliats a Espanya, per a premiar el millor projecte de Cartell anunciador, que a judici del Jurat calificador mereixi tal distinció.

Se concedirà un premi de 1.500 pessetes en metàlic, al millor projecte, i un accésit de 500 pessetes al que li segueixi en mèrit i originalitat.

Els concursants deberan atenir-se a les següents condicions:

Primera: Remetre per tot el dia 8 de setembre de l'any actual, degudament acondicionats per a evitar que's deteriorin, els seus bocetos originals, que fixaran a la mida de 65 per 140 cms., (tot dibuix i per alt.)

Segona: Les obres presentades a concurs deurán anar acompanyades d'un plec tancat que contindrà el nom i domicili de l'autor, i un lema igual al que porti el bocet, devent ésser enviades al senyor President de la Comissió Executiva del Centenari den Prim, a Reus.

Tercera: Els dibuixos deurán ésser de motius alegòrics relacionats al objecte i caràcter de les festes i portaran com a text lo següent:

Ciudad de Reus.—Grandes Fiestas.—Centenario del General Prim.—1914.

Quarta: Al rebre's les obres se lliurarà a cada artista un taló resguard.

Quinta: Les obres premiades quedarán propietat de l'Ajuntament de Reus. Les no premiades, a disposició dels seus respectius autors immediatament després de celebrades les festes al objecte de fer una Exposició de totes les obres rebudes. El fallo del Jurat se farà públic per medi de la premsa.

Sisena: Es deixa a elecció dels artistes el procediment que vulguin en el pintat dels seus bocetos, però considerant que seran després reproduïts per alt i en doble tamany; o sigui 1'30 per 2'80 metres, i pel procediment litogràfic fins a set colors.

El Jurat calificador, únic que entendrà en el fallo, el qual serà inapelable, el formaran els artistes don Lluís Doménech Montaner, don Joaquim Mir i don Alex Clapés, de Barcelona, i don Joan Fargas i don Tomàs Bergadà, de Reus.

Reus 5 agost de 1914.—Per la Comissió Executiva: el president, R. Jordana Montserrat; el secretari, J. Puig i Gilavert.

* * *

Les set meravelles del mon

El Submari.

Quí no coneix el submarí? Una série d'accidents ha fet apendre la seva estructura, perque, desgraciadament, es per medi de les catástrofes que'l públic en general s'instrueix i sobre tot en qüestions navals. Pero, amb tot i alguns erros, quants prodigis els realitzats en la perfecció, cada dia més grossa, d'aqueix meravellós instrument de guerra!

Ja no estém en els temps del «Gymnote» que desplaçava trenta tonelades; l'«Arquimides», el més gran submarí francès, actualment en servei, des-

plaça 580 tonelades; sa longitut es de 61 metres, porta set tubus llansa-torpedos i està tripulat per 28 mariners, manats per tres oficials.

Pero ja a França, com a l'extranger, s'hi entreveuen desplaçaments superiors. El «Gustave Zedé» i la «Nereida» seran de 800 tonelades, amb una longitut de 74 metres, 8 tubus llansa-torpedos i 40 homes.

No desesperem de veure ben prompte creuers submarins, i ja's parla d'algú d'ells que desplaçarà 1.000 i 1.200 tonelades de 70 metres de llarg; alts com a cases, es a dir, com veritables vaixells, grans com les fragates d'altres temps i capaços d'evolucionar amb tanta facilitat baix les aigües, com aquelles bogaven sobre'ls mars. 400 sumergibles han sigut posats ja als astillers, i 250 presten servei en tots els punts del globo.

Quaranta homes en els submarins actuals! L'ls nostres homes no s'exerciten solament en badies tancades, amb un vaixell de salvament al costat, sino que surten a alta mar, ataquen les esquadres, tant en mig del Mediterrà com a l'ample Occèa; i varis d'ells, fa alguns mesos, han sostingut un bloqueig de tres dies, estan, durant trenta sis hores, sumergits, i, per tot descans, recarregant les bateries de part de nit i sobre'l mar, per a sumergir-se de nou a l'endemà.

Es precis renunciar a descriure tots els órgans d'un submarí nou, puig que son massa; motors per a la superfície i motors de sumersió; aparells de direcció, timó, periscopis i ben prompte la telegrafia sense fils, tot lo que'l geni de l'home ha trobat de més meravellós hi ha allí reunit; i un sol home, un oficial assumeix tota la responsabilitat de aqueix vaixell; ell sol deu veure, dirigir, evitar els obstacles i tota falsa maniobra. Aixó casi es un prodigi.

I també, quin armament formidable! Els submarins recents, tenen disposats a llençar, fins vuit torpedos de més de 600 kilos cada hu, i torpedos especials de gran velocitat, els que llançats a curta distancia, fereixen instantaniament i amb seguretat a l'adversari.

Tots els més importants descobriments estan acumulats an aquests vaixells fantásticos, dels que fa quaranta anys apenes si's concebía la possibilitat; exemple aquest el més brillant pots'er, de lo que han obtingut el valor i la constancia dels nostres enginyers i dels nostres marins.

* * *

El VIII^e Curs d'expansió comercial

Per les notícies que ha vingut publicant la premsa local diària s'hauran enterat els nostres llegidors que, davant les anormals circumstancies produïdes per la guerra europea, ha tingut de suspendre la anunciada excursió de distints extrangers del VIII^e Curs d'expansió comercial a la nostra ciutat que havia de efectuar-se al dijous darrer.

Ha sigut una veritable desgracia, doncs ens consta qu'els organitzadors en la nostra ciutat havien preparat de tal manera la visita dels cursants del mentat Curs, que a ben segur hauria proporcionat un dia de gran joia per a la ciutat de Tarragona.

Devant de una força tan superior com és la guerra, no hi ha resistència possible.

Pot ben dir-se qu'el VIII^e Curs ha sigut dissolt al soroll de les canonades dels exèrcits beligerants.

Es això un sintoma dels temps presents. Malgrat la cultura dels homes, mentres els pobles creguin que la pacificació l'ha d'imposar la superioritat de les armes, tindrem guerres i més guerres, finces que acabi l'imperi dels guerrers per a donar el pas lliure a la sobirania dels llibres.

* * *

De l'Ajuntament

La Federació obrera's dirigí a l'Ajuntament demanant se protegís als picapedrers, ja que de fa temps tan en les obres públiques com en les parti-

culars sembla que hi hagi gran interès en emprar el ciment com a pedra artificial, oblidant que a Tarragona hi ha magnífiques pedreres i que de la seva explotació n'han viscut un bon nombre de treballadors.

La Comissió de Foment dictaminà en forma tan poc clara, que tot i manifestant el president de la mateixa'ls seus desitjos de complaure als obrers, els tals desitjos no tenien realitat en lloc, perque dir *que's procuraria* i *que's recomanaria*, era, efectivament, no dir res.

Amb molt bon criteri, doncs, els Srs. Cavallé i Lloret, comptant també amb altres individus de la Comissió de Foment, demanaren se concretés alguna cosa, es a dir, que's fes efectiva aquesta protecció que's volia concedir, obligant-se l'Ajuntament a no emprar pedra artificial en els edificis i obres d'importancia que d'aquí endavant se construeixin pel seu compte.

Tanta raó devien tenir els esmentats amics, que malgrat les ridícoles intemperancietes de cert regidor (que es el qui manté més relacions, i no pas les més amistoses, amb el públic), el dictamen tornà a la Comissió per a estudiar l'assumpto novament. I la Comissió ho ha fet així, donant la raó als regidors Srs. Cavallé i Lloret, per molt de greu que sápigam als petits *amos* de l'Ajuntament.

Felicitem a la Federació Obrera i als picapedrers d'aquesta ciutat per dues coses; la primera, per haver lograt lo que desitjaven i que era de justicia, i la segona, perque han pogut veure quins són els elements que a l'Ajuntament estan disposats a procurar el desenrotll del treball i de les industries locals.

* * *

EL CANT DELS MESOS

AGOST

An En J. Puig i Esteve.

El mar, eix monstre verdós
de la gola enrogallada,
a l'istiu, al més d'Agost,
se li torna marinada.

I té un alé que retorna
—ara més que no els jardins—
quan a mig matí's desperta
i es remunta camp endins.

És l'abraç de germanor
que's fan el mar i la plana,
o'l petó que fa el gegant
tot el més a sa germana.

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

Tarragona, Agost de 1914.

* * *

Llibres rebuts

Obres complertes de Mossén Jacinto Verdguer. — Volúm VII. — Viatges i Excursions.

S'ha publicat el volúm seté de les obres completes de Mossén Cinto, que comprén els «Viatges i Excursions», que tanta acceptació ha tingut entre els aimants de les bones lletres, la publicació per aquesta Biblioteca de les obres del nostre malaguanyat poeta.

Com tots els volúms ja publicats, aquest està editat amb molt de gust, fent-se doblement agradable al llegidor, qui va recordant i saborejant novament la prosa sempre agradable que traçá la excel·la ploma de Mossén Cinto.

Col·lecció d'obres valencianes antigues i modernes. Quadern VII de la Biblioteca valenciana popular.

Conté les pàgines 81 a 96 del volúm «Paisatjes, costums, quadres, escenes i tipus valencians, colleccionats per Josep Ribelles Comín, amb il·lustracions de Vicens Climent Navarro», amb les compo-

sicions poétiques «Lo fruyt d'or» del malhaurat vat Víctor Iranso i Simón i «La Mona de Pasqua» del famós sainerter valencià Eduard L. Chavarri intitulat «Lo Ball dels Nanos» amb la música corresponent, i les pàgines 53 a 64 de la «Contemplació molt devota o molt maravellosa a tot crestiá qui comptén tota la vida sagrada de Christo Senyor nostre» del Apostol d'Europa Sant Vicens Ferrer.

Noves

Fent-se ressó de les moltes queixes qu'en contra de l'Empresa Arrendataria de Contribucions havia rebut dels seus socis, el Centre Industrial encareix de tots els industrials i comerciants d'aquesta ciutat se serveixin exposar verbalment o per escrit les anormalitats o perjudicis de que haigim pogut ésser objecte, *sigui quin sigui el concepte de contribució que'ls origini*, a la Secretaria del mateix, on se pendrà nota durant les hores de 7 a 9 de la nit de tots els dies feiners finces el 22 del més que som.

El nostre confrare barceloní, el popular setmanari *La Campana de Gracia* ha sigut denunciat per suposades injurries al Kaiser.

Al mateix temps el ferm propagandista socialista, Andreu Nin, ha sigut empresonat per un article publicat en *Els Miserables*.

Abdués ensopegades han sigut motivades pel actual conflicte europeu, i de les quals desitjem ne surtin d'una manera lo més satisfactoria possible.

¡Vinicultors! Bona fermentació fá bon ví; l'*Alcoogéne Pujol* produeix bona fermentació: l'*Alcoogéne Pujol* fá bon ví.

Demanis a Ramón Huguet Jacoba, Passeig de Sant Antoni, 14.—Tarragona.

Ha quedat constituída una Comissió de Subsistencies quin domicili serà el Centre Industrial de nostra ciutat, on se rebrán totes quantes queixes se formulin per les alces injustificades de articles de primera necessitat.

Les reclamacions que's creguin justificades, la Comissió les trasmetrà a la Alcaldia i aquesta al Governador Civil, qui aplicarà tots els rigors als que tractin d'abusar de les circumstancies excepcionals perquè se atravesca.

¿Voleu tenir els metalls sempre com a nous? Useu l'*ALADDIN*, de venda FERRETERIA MALLOL.

Els veïns del Cos del Bou, se proposen celebrar erguany varies festes de caràcter popular, com acostumen a fer ho cada any. Hem rebut el programa que ha fet públic la Camissió, i pel mateix hem vist qu'el bon humor presideix els actes dels tranquils veïns del popular barri.

Les festes començarán avui i es de suposar que tot Tarragona desfilará aquests dies pel Cos del Bou, i que no deixarà de puntejar les sardanes que una acreditada banda ens deixarà sentir.

SÍMIL CAMUSSA, la de més durada, més barata i millor. De venda FERRETERIA MALLOL.

Ha visitat la nostra redacció el número 4 del «Boletín de la Estadística Municipal», que correspon al darrer més de Abril.

PANIFICACIÓ

FORNS DE SANT ANTONI

Diariament, pá de primera.

A domicili i al comptat.

Rebolledo, 20, bis. — PORT

IMP. DE J. PUJÓAN, MÉNDEZ NÚÑEZ, 5



IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Juliol 2 "Cabo Oropesa"
" 9 "Cabo Cullera"
" 16 "Cabo Roca"
" 23 "Cabo San Martín"
" Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Juliol 3 "Cabo Roca"
" 10 "Cabo San Martín"
" 17 "Cabo Peñas"
" 24 "Cabo Toriñana"
" Cabo

Per a més informes, a son consignatari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i análisis micro-químico d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes

d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINGALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agusti, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gailach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol Espanyol-Anglés.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y suscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia,

Se ven per tot arrèu